

Barcelona, 5 de març de 2009

ANY II. núm.

22

Un capvespre especial al Palau de la Generalitat

L'auditori del Palau de la Generalitat, ple de gom a gom, ha estat el 2 de març l'escenari de la presentació de l'estudi *Al servei de servir* sobre la tasca social dels instituts de vida consagrada i les societats de vida apostòlica de Catalunya.

Hi han intervingut:

- **Sra. Montserrat Coll**, Directora General d'Affers Religiosos de la Generalitat de Catalunya
- **Dr. Joan Estruch**, Catedràtic de Sociologia i Director de l'estudi
- **Gna. Ma. Cristina Martínez, stj**, Presidenta de la Unió de Religiosos de Catalunya
- **Mons. Lluís Martínez Sistach**, Cardenal Arquebisbe de Barcelona
- **Hble. Sra. Carme Capdevila**, Consellera d'Acció Social i Ciutadania de la Generalitat de Catalunya
- **Hble. Sr. Josep-Lluís Carod-Rovira**, Vicepresident del Govern de la Generalitat de Catalunya, que clou l'acte

En aquest número d'*Horeb*, incloem el text de la intervenció de la Gna. Ma. Cristina Martínez; dues notícies publicades a IVICON pel seu director David Jiménez, ocd, present a l'acte juntament amb Isidro Hernández, o.ss.t., responsable de comunicació de la CONFER; i dos annexos: l'article *El futur dels altres*, escrit per Clara Fons, investigadora del grup ISOR que ha participat en l'informe; i dues pàgines del diari *AVUI*, publicades el dia següent de l'acte.

La Comissió Permanent de l'URC, en la seva reunió del proper 10 de març, establirà les línies d'actuació sobre la difusió d'aquest informe, la utilització de la base de dades i la publicació dels discursos pronunciats.

Samuel Gutiérrez, periodista de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel, ha posat a disposició dels membres de l'URC l'arxiu fotogràfic que ha elaborat amb motiu d'aquesta presentació. Podeu veure'n les imatges a l'adreça d'Internet següent:

<http://picasaweb.google.es/redacciocc/ALSERVEIDESERVIR#>

Gna. Ma. Cristina Martínez: «On no hi ha utopia no hi ha futur»

Discurs de la Gna. Ma. Cristina Martínez, Presidenta de l'URC

Palau de la Generalitat
Barcelona, 2 de març de 2009

Hble. Sr. Josep-Lluís Carod-Rovira, Vicepresident del Govern de la Generalitat de Catalunya.
Sra. Montserrat Coll, Directora General d'Afers Religiosos
Mons. Lluís Martínez Sistach, Cardenal Arquebisbe de Barcelona
Excm. Sr. Jaume Pujol, Arquebisbe Metropolità de Tarragona
Senyors Bisbes de la Seu d'Urgell, Joan Enric Vives, i de Vic, Romà Casanova
Sr. Bisbe Joan Godayol
Dr. Joan Estruch, Catedràtic de Sociologia de la Universitat Autònoma de Bellaterra

Benvolguts germans i germanes, amics i amigues, bona tarda.

Vull Començar les meves paraules agraint a la Direcció General d'Afers Religiosos, i en concret a la Sra. Montserrat Coll, el seu recolzament de sempre en les nostres activitats i, especialment, haver fet possible aquests acte.

També, com no, vull fer arribar el nostre agraïment al Departament d'Investigacions en Sociologia de la Religió, de la Universitat Autònoma de Bellaterra, al seu director, Dr. Estruch, als senyors Jordi Puig, Jordi Navarro i a les senyores Maria del Mar Griera, Clara

Fons i Blanca Luque pel seu eficaç i acurat treball de recollida de dades entorn a la tasca social de la vida religiosa a Catalunya.

Aquest estudi és, com molt bé ens ha assenyalat el Dr. Estruch, la visibilització d'una realitat que no per discreta és poc important al nostre país. Es tracta del treball dels religiosos i religioses en l'àmbit de la promoció social.

L'estudi només fa referència a una part de la tasca social del nostre col·lectiu, i centraré les meves paraules en aquest àmbit. Però no vull deixar de recordar que hi ha altre tipus de presència de la vida religiosa al nostre país

molt significativa en escoles, hospitals, en el món de la cultura i la investigació... amb una clara orientació de promoció social i solidària, de conscienciació i sensibilització social. És necessari donar solució als problemes, però tan o més important és ajudar a la seva prevenció. I és des d'aquesta certesa que treballeu en el món de l'educació, orientant la nostra tasca a desenvolupar en els joves la capacitat de fer i ser, transmeten cultura i valors humans, despertant la veritable solidaritat, el respecte a la diversitat i responsabilitat de fer reals els drets humans. Desitgem que els joves d'avui siguin demà bons ciutadans, que portin a terme canvis adients per construir una societat més justa i solidària.

Des de la Unió de Religiosos acollim el repte que ens ha llançat el Dr. Estruch de fer una anàlisi d'aquests materials i extreure'n unes conclusions. No voldríem que el reconeixement de la tasca social de les religioses i religiosos es tradueixi tan sols en xifres i en agraïments, sinó que acarem aquesta informació com un repte per analitzar millor la nostra presència, però més encara per assenyalar en la nostra acció la direcció indefugible: l'atenció als pobres i exclosos. Apostem per obrir nous horitzons en vides que de vegades semblen que

estan tancades a l'esperança, que no tenen possibilitats d'un futur una mica millor que el seu present.

Ara voldria, ja que se'm dóna l'oportunitat de fer-ho, expressar en poques paraules, i amb la limitació de les mateixes, què entenem per tasca social, des d'on la fem i per què la fem.

Per a nosaltres tasca social no és sinònim de tasca assistencial, encara que en alguns moments té, i ha de tenir, quelcom d'això. La nostra tasca es circumscriu en l'àmbit de la transformació i la promoció social. Volem portar a terme accions eficaces en aquest sentit, encara que de vegades no ho aconseguim i ens trobem amb el fracàs, que assumim com a oportunitat d'aprenentatge, de millora.

Des d'on fem aquesta tasca?

La fem des de dos principis essencials i bàsics a la nostra vida: la vivència d'una espiritualitat encarnada i el convenciment que hem de treballar junt amb altres, de manera coresponsable.

La nostra espiritualitat és real quan ens compromet en la autèntica acció transformadora del nostre món, quan participem en tasques de promoció social baixant al concret, treballant amb i pels més desfavorits. Col·laborant a transformar ens transformem personalment. Els primers beneficiats d'aquesta escomesa som nosaltres mateixos. Hi ha, sens dubte, un misteri amagat en la donació gratuïta, en la valoració de les coses petites, del quotidià que ens fa recuperar i créixer en la nostra dignitat de persones.

El segon principi és el que podríem anomenar «la globalització de la solidaritat». No volem protagonismes; sí col·laboració. Creiem en la necessitat de fer camí d'intercanvi, de valoració positiva de l'altre, de construcció de significats comuns, i ens esforcem per treballar en aquest sentit. A la nostra societat li urgeix fer caure barreres, potenciar la comunicació, el diàleg. Hem de fer un esforç per cercar el que ens uneix i no aturar-nos en allò que ens separa.

Les religioses i religiosos treballem cada vegada més en projectes intercongregacionals i diocesans, integrant-nos en processos, organitzacions, gestions d'altres col·lectius ja existents dins i fora de l'àmbit eclesial. És una realitat gratificant reconèixer que hi ha molta gent a casa nostra compromesa en el treball en favor de la justícia.

Malgrat això, a la nostra societat detectem també una certa conformitat passiva, motivada segurament per la por a perdre la nostra condició de benestants. El fet real que molts problemes personals i socials es donen a causa de circumstàncies alienes a nosaltres, causes estructurals, econòmiques..., no ens pot eximir de les obligacions ètiques que ens corresponen, de la nostra responsabilitat personal i col·lectiva de donar resposta a les situacions d'exclusió social, de pobresa i marginació que vivim a casa nostra. Tenim molts problemes, però no tots tenen la mateixa importància. La pobresa és el més important de tots ells perquè afecta la persona, la seva dignitat. És un escàndol sense justificació que genera, en molts moments, violència. Mentre hi hagi una persona que no disposi dels mitjans materials per viure en llibertat i dignitat, no podem estar tranquils.

Trobem a faltar també des de les institucions públiques respostes que siguin més tractaments curatius que pal·liatius, com de vegades ho són. Els processos de resolució de problemàtiques socials concretes sovint són massa llargs i, de vegades, ineficaços.

No podríem implicar-nos personalment i institucionalment de manera més compromesa, més eficaç?

I la darrera pregunta a què m'agradaria donar resposta és: per què fem aquesta tasca social?

Doncs perquè creiem en la persona i creiem en un Déu, el Déu de Jesús, encarnat en la nostra història, que vol la vida. Aquest Déu es defineix com amor i que ens convida a estimar el proïsme, a posar-nos al seu servei, a lluitar per la seva dignitat, a promoure la justícia. Un Déu que ens anomena fills seus. I des d'aquesta filiació vivim la fraternitat i la igualtat.

Ens hem cregut la resposta que Jesús donà als qui li preguntaren qui era el seu proïsme:

proïsme és aquell que tinc a prop meu, a qui jo m'apropro. I des de la proximitat tot es viu d'una altra manera. El meu proïsme és especialment el pobre, l'estranger, l'aturat, la dona maltractada, el malalt... del meu entorn més proper.

Les religioses i religiosos ens comprometem en la tasca social posant-nos al i del costat dels més desfavorits, amb respostes concretes perquè creiem que no hi ha prou amb lamentar-nos. El

nostre servei de servir el fem des del reconeixement del seus drets, de la seva dignitat com a persones. Les necessitats sorgeixen de la manca de protecció d'aquests drets. I és responsabilitat de tots implicar-nos en aquesta protecció.

Creiem, en definitiva, que és urgent «humanitzar la humanitat practicant la proximitat», com diu Pere Casaldàliga, un religiós català universal, compromès fins al més pregó amb la lluita per la justícia. I això és tasca de tots. Tots anem en el mateix vaixell i formem part de la mateixa humanitat.

Es tracta de no perdre l'esperança, de no donar mort a la utopia que un altre món és possible, i és necessari per a tots. Aquesta és l'alternativa més vàlida perquè on no hi ha utopia no hi ha futur. Hem d'unir forces per retornar a la nostra societat humanitat. Hem de ser creatius per projectar un nou horitzó més humà. El nou món serà el resultat de les accions dels qui avui ens atrevim a somiar-ho.

Acabo amb unes paraules de Joan Chittister, benedictina nord-americana: «Diuen que el canvi comença quan algú entreveu el següent pas. O millor, quan algú arriba a veure que l'últim pas ja no funciona. Descobrir el següent es converteix en una benedicció, una càrrega i un repte.»

Una crida i un desig: comprometem-nos a donar un pas més per construir una societat més humana!

Ma. Cristina Martínez, stj
Presidenta de la Unió de Religiosos de Catalunya

Un estudi que ha desvetllat gran expectació

La Generalitat de Catalunya agraeix als religiosos la seva entrega desinteressada pels més pobres

La presentació de l'estudi de l'obra social dels religiosos a Catalunya despertà gran expectació

Madrid, 3 març 2009 (IVICON).- «Si hi ha globalment un col·lectiu del qual es pot afirmar que es va prendre seriosament el Concili Vaticà II, aquest col·lectiu és el dels religiosos». Així de contundent es va mostrar ahir Joan Estruch, professor de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona i director de l'estudi sobre el treball social dels religiosos, durant l'acte de presentació de l'informe sobre la tasca social dels religiosos i religioses de Catalunya que va tenir lloc al Palau de la Generalitat de la Ciutat Comtal.

Per la seva part, el Vicepresident de la Generalitat, Josep-Lluís Carod-Rovira, que va ressaltar en la seva intervenció la importància de la tasca social que els religiosos i religioses de Catalunya duent a terme de manera desinteressada, va bromejar amb l'auditori fent notar que mai el Palau de la Generalitat havia comptat amb una presència «tan santa», fent al·lusió al gran nombre de religiosos i religioses, superiors i superiores majors de diferents congregacions i bisbes congregats a l'esdeveniment.

Així mateix, el vicepresident català es va referir als consagrats ressaltant-ne la capacitat de pregar i traslladant-los la invitació de la pregària com una de les tasques més pròpies. Una invitació comentada posteriorment en els cercles de conversa entre les persones assistents.

Tant la consellera d'Acció Social, Carme Capdevilla, com la Directora General d'Affers Religiosos de la Generalitat, Montserrat Coll, van tenir unes paraules d'agraïment per als consagrats. Coll va fer al·lusió també a la reunió mantinguda amb la Presidenta de la Unió de Religiosos de Catalunya (URC), la religiosa teresiana Ma. Cristina Martínez, en la qual es va fer els primers passos per a la realització d'aquest estudi.

En la seva intervenció, la presidenta dels religiosos de Catalunya va agrair l'estudi i l'acte organitzat per la Generalitat, alhora que va posar l'accent en el que de veritat devia atraure l'interès de tots els que hi eren, tant consagrats com membres de l'administració: la situació de la pobresa. Ma. Cristina Martínez va subratllar que la pobresa era una lesió a la pròpia personalitat i humanitat i feia necessària una intervenció de tots.

A més, en les seves paraules, la religiosa teresiana va afirmar que el que fa que els religiosos i religioses s'entreguin desinteressadament a aquesta tasca social amb els més pobres és la seva creença en Déu i en Jesús.

Abans d'acabar l'acte, el Vicepresident de la Generalitat va cedir la paraula al Cardenal de Barcelona, Mons. Lluís Martínez Sistach, que va dirigir unes breus paraules, també plenes d'agraïment a la tasca dels consagrats.

Assistents

El Secretari General de la Unió de Religiosos de Catalunya (URC), el religiós marista Lluís Serra, un bon nombre de superiors i superiores majors i membres de diferents congregacions religioses residents a Barcelona es van reunir a l'acte al qual van assistir també el Cardenal Arquebisbe de Barcelona, Mons. Lluís Martínez Sistach, l'Arquebisbe de Tarragona i President de la Conferència Episcopal Tarraconense, Mons. Jaume Pujol Balcells, el Bisbe de la diòcesi de Vic i encarregat de la relació amb els religiosos de la Conferència Episcopal Tarraconense, Mons. Román Casanova Casanova, i el Bisbe d'Urgell i Copríncep d'Andorra, Mons. Joan Enric Vives Sicília.

El treball del col·lectiu de religiosos de Catalunya és enorme, i valiosíssim

L'estudi comptabilitza 776 serveis socials en diversos àmbits desenvolupats per religiosos a Catalunya

Madrid, 3 març 2009 (IVICON).- L'atenció en els immigrants, les activitats de sensibilització ciutadana, la inserció econòmica i social, la beneficència, i l'àmbit de la salut abracen el major nombre de serveis realitzats pels religiosos de Catalunya segons detalla l'estudi sobre la tasca social dels instituts de vida consagrada i societats de vida apostòlica a Catalunya presentat ahir per la Direcció General de Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya.

D'un total de 776 serveis detallats en l'informe, més d'un 45% (335 serveis) es desenvolupen a la comarca de Barcelona i la resta es distribueix per les altres comarques i capitals catalanes. Així mateix, aquests serveis «proporcionats pels instituts religiosos beneficien persones en qualsevol etapa de la vida, des de la infància (infants sense recursos, infants desemparats), passant per la joventut i la vida adulta (per exemple, mares solteres, prostitutes, drogodependències), i fins a la vellesa (atenció domiciliària, residències, etc.)», segons va informar ahir el Director de l'informe, el Catedràtic de Sociologia Joan Estruch.

D'altra banda, aquest informe, titulat *Al servei de servir*, comptabilitza la presència de religiosos i religioses a la Comunitat Autònoma en 172 instituts de vida religiosa i societats de vida apostòlica, dels quals 127 són femenins i 45 masculins. Formen un total de 7.056 consagrats entre homes (1.429) i dones (5.627).

Estruch va assenyalar que tot i que a Catalunya hi ha, dins i fora de l'àmbit religiós, més col·lectius que es dediquen a la tasca social, «el treball del col·lectiu de religiosos de Catalunya és enorme, i valiosíssim». «Dia rere dia, centenars de religiosos i religioses catòlics treballen desinteressadament per millorar la quotidianitat del proïsme. Són homes i dones que mai han vist la seva activitat com el seu futur, sinó com el futur dels altres», va afirmar el director de l'estudi citant l'article que Clara Fons, una de les seves col·laboradores en l'elaboració d'aquest informe, va publicar a la revista *Dialogal*.

«Qui com vosaltres va fer un esforç semblant? Qui com vosaltres va saber abandonar velles tradicions o costums no essencials? Qui com vosaltres va saber agafar i prendre's seriosament l'esperit que havia guiat Joan XXIII a convocar el Concili?», es va preguntar durant la seva intervenció el professor Joan Estruch.

Així mateix, va tenir unes paraules de reconeixement per als consagrats en afirmar que «de tots els canvis provocats en la vostra vida religiosa pel Concili Vaticà II, n'hi ha un que voldria destacar aquí, que és el d'aquesta discreció, d'aquesta relativa invisibilitat: en definitiva, el de la vostra modalitat de presència en el món». A més va qualificar de modèlica i exemplar la presència i el testimoni dels consagrats en una societat que reclama la laïcitat i que se sent «més còmoda si pogués esborrar-vos del mapa».

La Generalitat presenta un informe que quantifica la tasca social dels religiosos catòlics a Catalunya

L'estudi *Al servei de servir* detalla la tasca social realitzada pels instituts de vida consagrada i les societats de vida apostòlica a Catalunya i destaca l'atenció diversa i àmplia que realitzen en el camp de l'assistència i promoció social

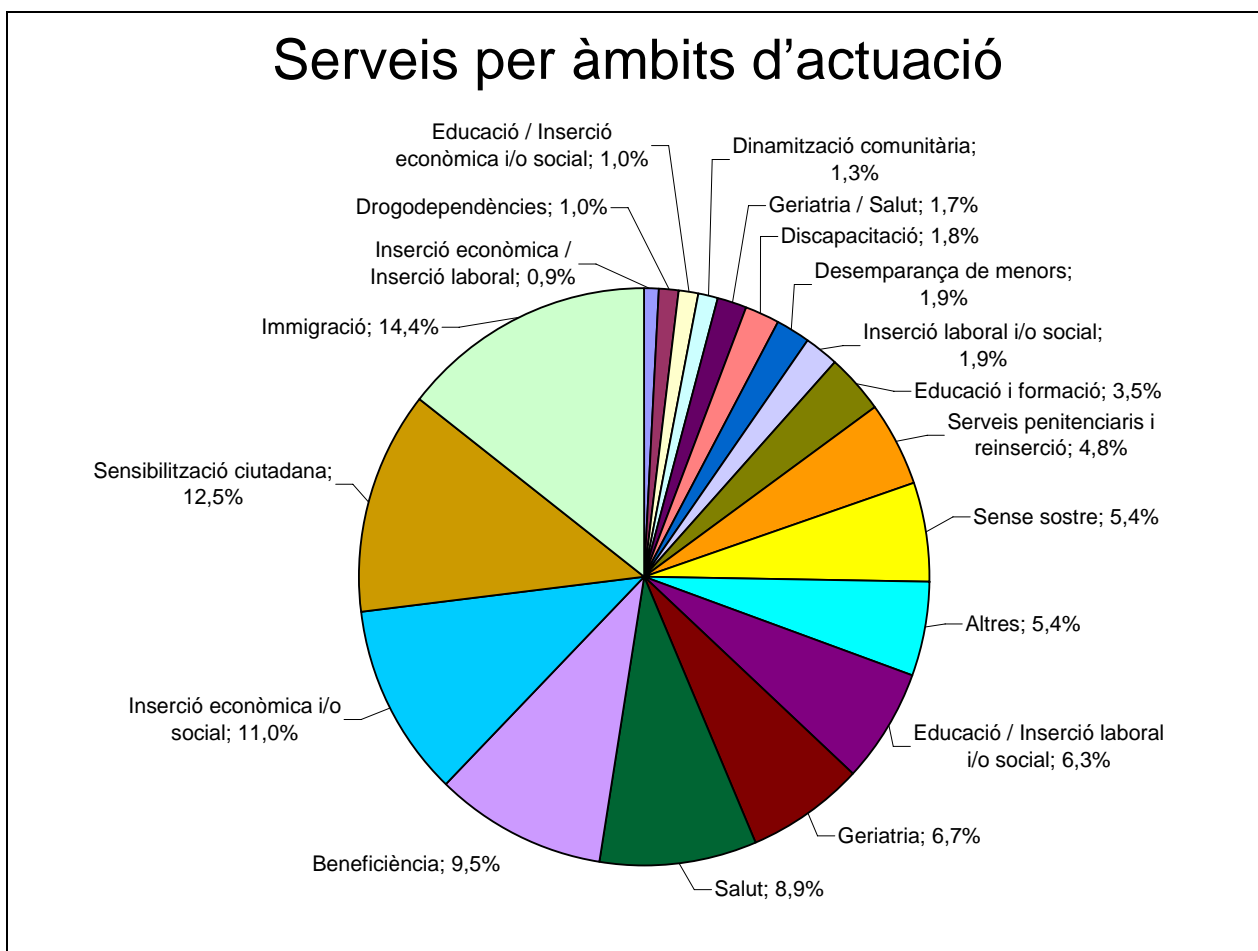
Introducció

La Direcció General d'Afers Religiosos ha presentat l'informe sobre la tasca social dels religiosos de Catalunya *Al servei de servir*, que detalla que els religiosos i religioses del país ofereixen més de 700 serveis on treballen de forma voluntària.

L'estudi encarregat al grup d'Investigacions en Sociologia de la Religió (ISOR), dirigit pel catedràtic de sociologia Joan Estruch, detalla 776 serveis. Entre aquests, destaca l'atenció diversa, àmplia i sistemàtica que els religiosos realitzen en el camp de l'assistència i la promoció social així com també l'esforç que fa el col·lectiu per atendre noves necessitats socials.

Tasca social

L'estudi recull aquelles activitats que realitzen, individualment o col·lectiva, els membres dels instituts de vida consagrada i les societats de vida apostòlica a Catalunya. Les activitats recopilades es dirigeixen principalment a sectors de la població que no poden satisfer autònomament algunes necessitats bàsiques. En canvi, l'estudi no comptabilitza les activitats que són remunerades o que comporten exclusivament beneficis espirituals.

Malgrat que el ventall de serveis és molt ampli, la majoria es concentren en àmbits com la immigració (14,4%), la sensibilització ciutadana (12,5%), la inserció econòmica i/o social (11%), la beneficència (9,5%) i la promoció de la salut (8,9%).

Aquests serveis es concreten en activitats d'alfabetització i formació (22%); atenció residencial, hospitalària i domiciliària (13,8%); recol·lecció o distribució d'aliments, roba i altres productes (10,2%); foment del voluntariat (6,4%) i acollida temporal (5,3%). L'informe també assenyala altres activitats com l'assessorament legal, suport en la cerca d'habitatge i de feina, menjadors socials o habitatges tutelats.

Beneficiaris

La majoria d'aquests serveis no estan destinats a cap grup d'edat concret, tot i que el 27% estan dirigits a majors d'edat, i el 21% s'adrecen a menors de 18 anys.

Amb relació al gènere, un 9% estan destinats a les dones i un 3% als homes; tota la resta s'ofereixen indistintament al gènere de l'usuari.

Des del punt de vista de la distribució geogràfica, cal destacar que prop de la meitat de l'oferta de serveis (45,7%) es concentra al Barcelonès. Vénen a continuació tres comarques properes, el Baix Llobregat, el Vallès Occidental i el Maresme, i les corresponents a les tres capitals de Tarragona, Lleida i Girona, a més de la comarca d'Osona.

Religiosos

L'informe també ha comptabilitzat el nombre de religiosos i religioses de Catalunya:

	Membres		Congregacions	
Religiosos (Homes)	1.429	20,3%	45	26,1%
Religioses (Dones)	5.627	79,7%	127	73,8%
Total	7.056	100,0%	172	100,0%

Immigració, geriatria, salut, beneficència, serveis penitenciaris i reinserció són els àmbits on la dedicació de les religioses és clarament superior als dels homes. Únicament en dos casos, la proporció de serveis impulsats per homes supera la de serveis promoguts per les dones: la sensibilització ciutadana i la inserció econòmica i laboral.

També resulta significatiu que els religiosos i religioses participen principalment en serveis realitzats per iniciativa de les congregacions (55%) i un 25% té com a titular altres organismes de l'Església Catòlica. La resta col·laboren en altres entitats.

Les congregacions

Segons l'informe, actualment a Catalunya hi ha 172 instituts de vida religiosa i societats de vida apostòlica, 4 menys que fa tres anys. D'aquests, 127 són femenins mentre que els 45 restants els integren membres masculins.

Més de la meitat de congregacions disposa menys de 25 membres, i alhora la majoria de religiosos i religioses formen part de congregacions grans. La següent taula resumeix la quantitat de congregacions masculines i femenines:

Instituts per nombre de membres				
Grup	Masculins	Femenins	Total	Percentatge
1 – 10 membres	18	42	60	36%
11 – 25 membres	14	26	40	24%
26 – 50 membres	6	21	27	16%
51 – 100 membres	3	19	22	13%
100 – 439 membres	4	15	19	11%

L'estudi també explicita que gairebé la meitat dels instituts (47%) compten, almenys, amb un membre provinent de fora de l'Estat espanyol. En total, els 371 membres provinents de l'estranger representen el 5,26% dels religiosos i religioses de Catalunya, l'origen majoritari dels quals és Llatinoamèrica. El continent africà és el segon lloc de procedència majoritari dels religiosos nous, seguit de forma menys prominent de països europeus com Itàlia, Portugal, França o Bèlgica.

Contacta amb nosaltres

Lluís Serra	Secretari general de l'URC i director del CEVRE	sec.urc@confer.es
Noemí Pujol	Secretaria de l'URC i del CEVRE	urc.info@gmail.com
	Informatiu <i>Horeb</i>	horeb.urc@gmail.com

UNIÓ DE RELIGIOSOS DE CATALUNYA

Plaça d'Urquinaona, 11, 2n 2a (08010 Barcelona) Tel. 93 302 43 67 · Fax 93 412 38 82
 Secretari general: sec.urc@confer.es / Secretaria: urc.info@gmail.com / Informatiu: horeb.urc@gmail.com
<http://urc.confer.es>